

Výpočet základních statistických charakteristik

cvičení ze statistických metod č. 3

Zadání:

- 1) Ze zadaného souboru průměrných měsíčních hodnot teploty vzduchu vypočtete základní statistické míry úrovně, míry variability a charakteristiky rozdělení. Podle zadaného vzoru vytvořte tabulku. Vstupní data naleznete ve složce D:\Statistika\Cviceni_03\Teploty. Pozn. textový soubor se vstupními daty je nutné importovat a následně upravit (dělením deseti) na hodnoty teplot vzduchu (k transformování a úpravě souboru můžete využít i programu EXCEL)
- 2) Slovně interpretujte hodnoty vypočtených měr úrovně a variability zpracovaného souboru a rovněž měr asymetrie a špičatosti
- 3) Graficky znázorníte roční chod průměrné teploty vzduchu a slovně charakterizujte (měsíc výskytu minima resp. maxima, tvar křivky ročního chodu)

Vypracování:

Název stanice:

zeměpisná šířka:

zeměpisná délka:

nadmořská výška:

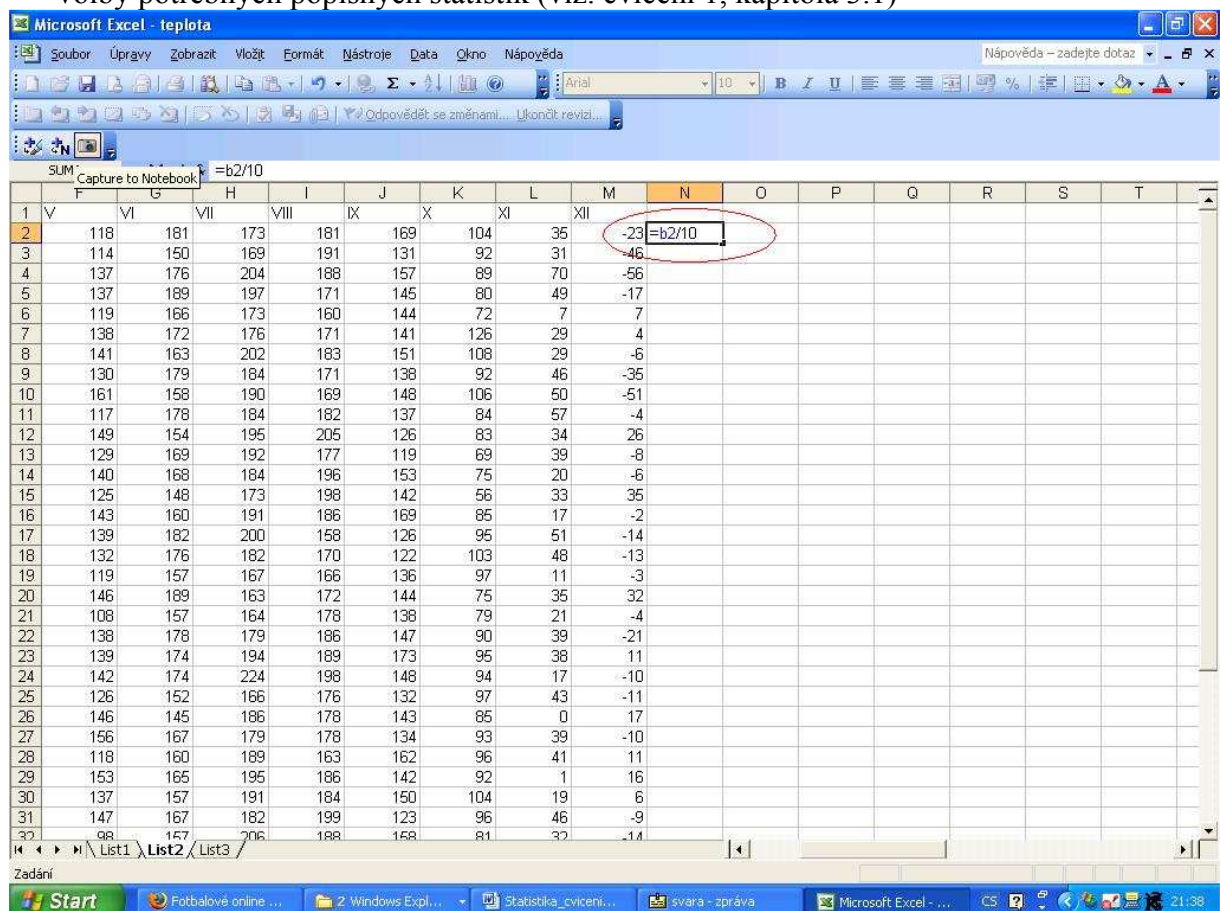
Tab. 1 (příklad): Základní statistické charakteristiky průměrné teploty vzduchu [°C] pro stanici ... za období ....

Charakteristika	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII
průměr	-4.3	-3.5	0.0	4.4	9.7	12.7	14.6	14.2	10.7	5.8	0.2	-2.8	5.2
maximum	0.3	2.3	4.7	8.7	13.2	17.1	19.1	17.8	15.9	9.8	3.9	1.8	6.9
rok	1921	1990	1938	1961	1931	1917	1994	1992	1947	1907	1963	1934	1934
					1937								
minimum	-11.9	-12.3	-4.6	0.3	5.5	7.3	11.5	11.3	5.2	1.4	-3.1	-7.9	3.4
rok	1942	1956	1958	1917	1941	1923	(3)	1912	1912	1922	1993	1969	1940
			1987										
první decil	-7.6	-7.1	-2.9	2.0	7.4	10.9	12.5	12.3	8.6	3.6	-2.2	-5.6	4.3
dolní kvartil	-6.1	-5.0	-1.8	3.0	8.5	11.5	13.4	13.2	9.6	4.8	-1.0	-3.8	4.6
medián	-4.1	-3.2	0.0	4.3	10.0	12.7	14.6	14.0	10.8	6.0	0.4	-2.8	5.2
horní kvartil	-2.3	-1.6	2.2	5.9	11.0	13.7	15.7	15.1	11.6	6.6	1.1	-1.3	5.6
devátý decil	-1.1	-0.1	3.0	7.0	11.6	14.9	16.4	16.1	13.3	7.8	2.4	-0.5	6.1
modus	-3.6	-3.7	-1.7	4.3	9.8	11.2	14.6	13.0	10.7	6.3	1.1	-3.2	5.2
směr. odchylka	2.6	2.8	2.3	1.9	1.7	1.7	1.6	1.4	1.8	1.6	1.7	2.0	0.7
koef. asymetrie	-0.51	-0.82	-0.12	0.04	-0.30	0.01	0.07	0.29	-0.02	-0.28	-0.04	-0.34	-0.05
koef. špičatosti	-0.47	-0.82	-0.15	0.07	-0.28	-0.12	0.04	0.32	-0.02	-0.49	-0.02	-0.37	-0.02

Podkladová data: přidělený soubor ze složky D:\Statistika\Cviveni_03\Teploty.

Poznámky ke zpracování:

- Upravte původní hodnoty ve vstupním textovém souboru a importujte ho do programu Statistica
- Úprava: překopírujte zadané hodnoty do Excelu. Za poslední buňku vložte vzorec, který posune desetinou čárku o jedno místo doleva (viz. obr.1). Danou buňku natáhněte na stejný rozměr jako jsou původní data. Nové údaje označte-kopírovat-úprava-vložit jinak- zvolit „hodnoty“. Kdyby jste toto neprovedli, tak při smazání původních dat se smažou i nové hodnoty.
- Data importujte do programu Statistica(viz. cvičení 1.)
- Zvolte Statistika – Základní statistika/tabulky – Popisná statistika
- Zadejte průměrné měsíční teploty vzduchu jako zpracovávané proměnné (Proměnné)
- Zvolte záložku Details tak, jak je uvedeno na obr. 2 a vyzkoušejte jednotlivé způsoby volby potřebných popisných statistik (viz. cvičení 1, kapitola 3.1)

Obr. 1. Úprava dat v programu Excel

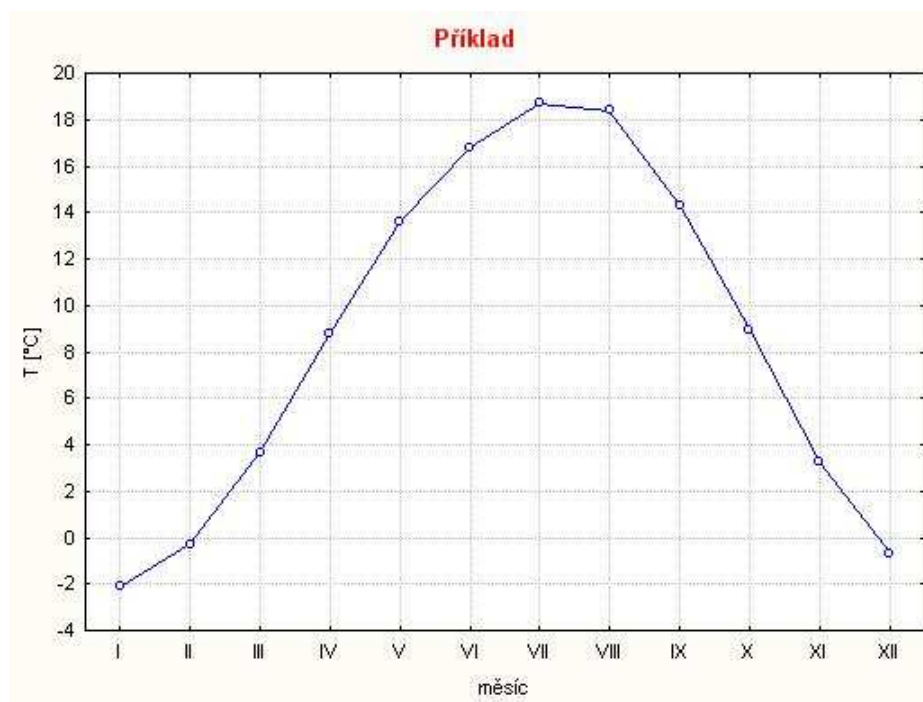
: PRADED* (16v by 30c)												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Var1	Var2	Var3	Var4	Var5	Var6	Var7	Var8	Var9	Var10	Var11	Var12
1	1961	-77	-31	-20	34	29	94	74	87	96	39	-14
2	1962										40	-26
3	1963										13	6
4	1964										16	-24
5	1965										32	-56
6	1966										56	-41
7	1967										50	-20
8	1968										31	-7
9	1969										47	-24
10	1970										16	-4
11	1971										18	-34
12	1972										-2	-27
13	1973										3	-51
14	1974										-26	-31
15	1975										28	-37
16	1976										50	-20
17	1977										54	-27
18	1978										29	5
19	1979										9	-31
20	1980										7	-50

Obr. 2. Panel nástrojů pro výpočet základních popisných charakteristik v programu Statistica

Grafické znázornění ročního chodu průměrné teploty vzduchu:

- Vypočítejte průměrné měsíční teploty vzduchu za období 1961-2000. Využijte buď statistiku bloku dat a nebo Popisné statistiky (viz. cvičení 1). Výsledné hodnoty vykreslete do spojnicového grafu- „graf bloku dat“.

Obr. 3 (příklad) Průměrný roční chod teploty vzduchu [°C] na stanici .... za období ....